

OUDEREN SCHAKEN OVERDAG

Een van de meest bijzondere schaakverenigingen van Limburg is de vereniging "Het Vrolijke Paardje" in Maastricht. Deze club speelt alleen overdag (op maandag- en vrijdagmiddag) en heeft een gemiddelde leeftijd die vele malen hoger ligt dan die van de doorsnee schaakvereniging. Deze gemiddelde leeftijd bedraagt 73 jaar. Schaakclub "Het Vrolijke Paardje" bestaat reeds 26 jaar. Op de maandagmiddag is er competitie-schaak en op de vrijdagmiddag is er vrij schaken en wor-

den er partijen voor de competitie vooruitgespeeld of ingehaald. In de wintermaanden is er ook gelegenheid om op de vrijdagmiddag deel te nemen aan een snelschaakcompetitie. Alle leden hebben dezelfde instelling. Ze schaken puur voor hun plezier. Het wedstrijdelement komt op de tweede plaats. Natuurlijk willen ze goede partijen spelen, maar ze bestrijden elkaar niet te vuur en te zwaard. Ze drinken er gezellig een enkel glaasje bij en zien het schaken puur als ontspanning. In tegen-

stelling tot wat bij de meeste verenigingen gebruikelijk is, hoeft er bij de vrolijke paardjes niet getoeterd te worden en er wordt zonder schaakklok gespeeld. Men zet elkaar niet onder (tijds-)druk. De vereniging telt bijna dertig leden. Men schaaft in het zorgcentrum Daalhof, Herculeshof 22, Maastricht. Dit clublokaal heeft gratis parkeerplaatsen en is goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Diverse leden zijn ook bij andere verenigingen lid of lid geweest en hebben dus de nodige wedstrijdervaring. Na hun pensionering hebben ze gekozen voor 'gewoon lekker schaken' in een ongedwongen en gemoedelijke sfeer in de middaguren. Het oudste lid is Lambert Nicolaes. De bijna 90-jarige nestor van de vereniging is overigens het langste lid van de Limburgse schaakbond (sinds 09-09-1939). Hij is het levende bewijs dat een hoge leeftijd geen probleem is om te schaken en dat het schaken goed is om de geest vitaal te houden. Het is een ideale herentraining. Nestor Lambert Nicolaes is nog wekelijks actief als schaker en is zelfs clubkampioen! Hij schaaftte al in een tijd

Door
Frank Clevers

SCHAKEN

die de meesten van ons zien als een ander 'tijdperk'. Hij speelde in 1943 bijvoorbeeld tegen Max Euwe (remise) en nam deel aan simultaanwedstrijden tegen

grootheden als Botwinnik, Bronstein, Keres, Kortchnoi en Petrosjan. De heer Nicolaes was overigens ook een verwoed correspondentieschaker. In 1989 behaalde hij hierbij zelfs de Nederlandse titel bij de veteranen. In 1995 werd hij benoemd tot erelid van MSV (deze vereniging fuseerde met VSM tot de huidige vereniging MSV-VSM). Op 19 maart vindt in het Theater aan het Vrijthof in Maastricht een jaarlijkse huldiging plaats van alle jubilerende verenigingen en sporters van het voorafgaande jaar. Voor deze huldiging door de wethouder van sportzaken Luc Winants is ook schaakvereniging Het Vrolijke Paardje uitgenodigd, dit in verband met het 25-jarige bestaan van de vereniging in 2007. Voorzitter van 'Het Vrolijke Paardje' is Jan Korsten, secretaris en wedstrijdleader is Jan Gunther, penningmeester Sander Amory. Voor nadere informatie kunt u bellen met de heer Gunther, tel. 043-3477417.

Lambert Nicolaes, nestor van de vereniging 'Het Vrolijke Paardje' in Maastricht.

RARE ZET

Er zijn spelers die er van houden om in de opening af en toe af te wijken van de gebaande paden. Ze hebben lak aan de theorieboeken die over openingen zijn verschenen. Siciliaans, Spaans, Koningsindisch, Damegambiet, Frans, het schaakspel kent ongelooflijk veel openingen met tot in den treure uitgewerkte varianten. Maar een schaker wil wel eens iets anders. Iets verrassends. Iets gekks. Een onverwachte zet om de tegenstander van zijn apropos te brengen. Wim Berden uit Grathem, al 35 jaar lid van de vereniging Het Stokpaardje in Maasbracht, is zo iemand die zo nu en dan graag zo'n gekke zet doet. Hij kwam vorige maand in een partij voor het Open Kampioenschap van Midden-Limburg verrassend uit de hoek. Op 1.e4 antwoordde hij 1...a6. Met zo'n openingszet zondig je eigenlijk tegen de belangrijkste principes die je moet hanteren aan het begin van een partij. De belangrijkste stelregels in een opening zijn: ontwikkel de stukken, kom niet te snel met de dame eruit, berg je koning veilig op door te rokeren en probeer de macht te krijgen in het centrum (het midden van het bord). Als je dan 1...a6 speelt, geef je niet bepaald blijk van kennis van de belangrijkste openingsregels. Want a6? Wat heb je daar nou aan? Elke schaakleraar zal het een beginner afraden. Maar enfin, Wim Berden is natuurlijk ook niet gek. Want het nadeel van a6 heeft ook voordelen! De tegenstander

wordt totaal verrast. Hij heeft zo'n ongebruikelijke zet misschien nog nooit meegemaakt en weet niet goed welke voortzetting hij moet kiezen. Het gevolg daarvan is dat hij veel tijd verspeelt, tijd die hij eigenlijk hard nodig heeft als de stelling verderop in de partij ingewikkeld wordt. Tsjaja, a6 dus. Ach, waarom ook niet? Je kunt ook redeneren: door dat ene gekke zetje zul je een partij heus niet verliezen. En a6 wordt in een partij meestal toch wel een keer gespeeld, maar dan op een later moment. Wim Berden heeft er in ieder geval geen slechte ervaringen mee. Hij speelde het al 'n jaar of twintig geleden in een wedstrijd voor de bondscompetitie tegen Venray en zag toen een witspeler tegenover zich die helemaal de kluts kwijt was. Vorig jaar speelde hij deze opening tegen Bert Corneth van SV Schaesberg, die ongeveer 150 ratingpunten meer had en

Diagram 1

dus de betere schaker was. Ook die partij won Wim (al moet daarbij worden aangetekend dat hij geluk had; zijn tegenstander zag op een gegeven moment de winst over het hoofd). Wim Berden heeft de opening natuurlijk niet zelf bedacht; het kan niet anders of met de zet is al eens eerder geëxperimenteerd. De Britse grootmeester Tony Miles (overleden in 2001) speelde a6 in 1980 nota bene tegen toenmalig wereldkampioen Karpov. Miles won die partij. Wim Berden: „Die partij heb ik vele malen nagekeken en heb deze opening in de loop der jaren regelmatig gespeeld met zwart. Toen ik dat in het begin binnen mijn vereniging Het Stok-

Diagram 2

paardje speelde, kreeg ik vaak het commentaar van 'wat een rare zet' en 'dat kan nooit goed zijn'. Maar nu is het van 'daar komt hij weer met zijn klote zet'. Er kleven best haken en ogen aan, maar het verrassingselement is ook een voordeel." Vorige maand verraste Wim er weer een tegenstander mee in het Open Kampioenschap van Midden-Limburg. Hoe dat ging zien we hier.

1.e4 a6 2.d4 b5 3.c4 Lb7 4.d5 ZIE DIAGRAM 1
 4...c6 5.Pf3 cxd5 6.cxd5 Pf6
 7.Ld3 e6 8.dxe6 dxe6
 (De loper op b7 krijgt steeds meer gezichtsveld)
 9.De2 Pc6 10.a3 Lc5 11.0-0 0-0 12.Lg5
 (een mogelijkheid was hier het opschuiven van de e-pion 12.e5 waarna zou kunnen volgen:
 12...Pg4 13.Lxh7+ Kxh7 14.De4+ Kg8 15.Dxg4)
 12...h6 13.Lh4 Pd4 14.Pxd4 Dxd4 15.Lxf6 Dxf6 16.Pc3 Ld4 17.Tac1 Tac8 18.Kh1 Lxc3 19.Txc3 Txc3 ZIE DIAGRAM 2
 20.e5??
 (Nu komt de e-pion, maar nu is het niet meer het goede moment. De zwarte dame schuift een stapje opzij waardoor er mat dreigt).
 20...Dg5 21.f4?? Lxg2+ (0-1)

VERRASSEDE DEELNEMER

Het toptoernooi snelschaken in het Glaspaleis in Heerlen (124 deelnemers onder wie zeven grootmeesters) werd opgeluisterd met tal van activiteiten waaronder een simultaan. Iedereen mocht aanschuiven. Kwam er een plaats vrij, dan kon een ander die weer innemen. Simultaangever was Hans Böhm. Een verrassende deelnemer aan de simultaan was de 63-jarige Bob Malesevic uit Heerlen. Hij is werkzaam bij de stadsgalerij in het Glaspaleis. Hij is geen lid van een schaakvereniging, maar was door organisator Fred Tammen warm gemaakt om mee te doen. Hij speelde een keurige partij. In de diagramstelling (ZIE DIAGRAM 1) speelde Malesevic met zwart Pxb5. Een leuke zet, temeer omdat de zwarte dame nu het witte paard op g3 gevaarlijk recht in de ogen kijkt. De simultaangever antwoordde cxb5. Niet goed. Malesevic strafte het meteen af. Hij sloeg op g3. Wit gaf onmiddellijk op. Overigens won Malesevic hiermee van twee simultaangevers tegelijk...! Wat was namelijk het geval? Het grootste gedeelte van de partij speelde hij tegen Internationaal Meester Hans Böhm. Maar die moest op een bepaald moment weg omdat hij door de organisatie was geboekt voor het geven van een clinic. Zijn partijen werden overgenomen door Internationaal Meester Oscar Lemmers. Voor Malesevic maakte dat niets uit. Moet de ene schaakmeester

weg, dan wint hij wel van de ander!

■ Arthur Hendrickx uit Heythuysen is vorige maand winnaar geworden van het Open Kampioenschap van Midden-Limburg. Enkele spelmomenten. Wim Berden - Arthur Hendrickx ZIE DIAGRAM 2

De zwarte toren is zojuist binnengevallen op a2. De dame zou nu eigenlijk moeten vluchten naar f3, waarna zwart natuurlijk wel nog beter staat maar rechtstreeks gevaar dreigt er dan niet meer. Wit verkiest echter een andere voortzetting die minder goed uitpakt. 27.Pd2?

(Beter was 27.Df3 Lg8 28.Dd3) 27...Lb3

Wit staat nu voor een dilemma. Hij kan met het paard de zwarte loper op b3 slaan en zijn dame afgeven om er dan nog een toren voor terug te krijgen. Dat

Diagram 1

is natuurlijk geen voordelige ruil, een loper en een toren voor een dame, maar ja wat wil je? Een andere mogelijkheid is hier bijvoorbeeld 28.Tc1, waarna 28...f3 kan volgen en 29.Lxf3 Df4. Ook dan staat zwart duidelijk beter 28.Pxb3

Van de beide mogelijkheden de minst kwade 28...Txe2 29.Lxe2 Td8 30.Txd8+ Dxd8 31.Th3 b6 32.Td3 Dc7 33.cxb6 Dxb6 34.Pc5? Dxb4 en zwart zegevierde na 47 zetten (0-1).

Thieu van Pol – Arthur Hendrickx ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 14.cxd3

Diagram 2

Door Frank Clevers
SCHAKEN

14...Lxe3
15.fxe3
Dxe3+
16.Kf1
Dxd3+
17.Ke1
(17.De2
Dd4
18.De1 Ld7)
17...a5 18.Phf3

e5 19.bxa5
(19.Db3!? Dxb3
20.Pxb3 axb4 21.axb4
Txa1+ 22.Pxa1)
19...Txa5 20.Pb3?
(20.Db3 Df5 21.Pf1)
20...De3+ 21.Kf1 Ld7 22.a4 Lxa4
23.Txa4 Txa4 24.Dxd5+ Kh8
25.Pfd2
(25.g3 is een laatste tegenkans, maar het blijft voor wit natuurlijk een moeilijk verhaal, er zou dan kunnen volgen 25...f5
26.Pfd2)
25...Tf4+ 26.Pf3 e4 27.Dd6 Ta8
28.Dd1 exf3 29.g3 Tb4 en wit geeft op (0-1)

Diagram 3

INDIA

De bekendste schaker uit India is Anand, de nummer twee van de wereldranglijst. Maar er komen steeds meer toppers uit India, zoals Sasikiran en Harikrishna. Bij de vrouwen is India ook goed vertegenwoordigd, met als uitschieter Humpy Koneru die tweede staat op de wereldranglijst bij de vrouwen. Een Indiase schaker die wat minder opvalt is Chanda Sandipan. Maar wat denken van het volgende juweeltje van hem?

Sandipan (2563) - Tiviakov (2648)
Canadian Open Ottawa
1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 b6 4.g3 Lb7 5.Lg2 Le7 6.0-0 0-0 7.d5 exd5 8.Ph4 c6 9.cxd5 Pxd5 10.Pf5 Pc7 11.e4 d5 12.Pc3 Lf6 13.exd5 cxd5 14.Lf4 Pba6 15.Te1 Dd7 16.Lh3

Tot hier is de partij een kopie van Kasparov-Marjanovic in 1980

16...Pe6
Dit deed Marjanovic anders. Hij ging verder met 16...Kh8

Diagram 1

waarna volgde 17.Pe4 Lxb2 18.Pg5 Dc6 19.Pe7 Df6 20.Pxh7 Dd4 21.Dh5 g6 22.Dh4 Lxa1 23.Pf6+ (1-0) 17.Pe4
Zie diagram 1, de stelling na 17.Pc3-e4. Het paard trekt ten aanval (het mag uiteraard niet geslagen worden omdat dan de zwarte dame valt)

17...Lxb2 18.Tb1 Lc8
De loper op c8 ondersteunt zowel de dame als het punt e6 19.Pg5 Lf6 20.Dh5 Lxg5 21.Lxg5 Te8 22.Lf6!!

Zie diagram 2. Een betoverende zet. Moet zwart het offer aannemen en de loper op f6 slaan? Of niet aannemen en bijvoorbeeld g6 spelen? Het maakt niet zo heel veel uit, want in beide gevallen pakken zich donkere wolken samen boven de zwarte koning. Op 22...g6 kan bijvoorbeeld volgen 23.Dh6 Pac5 24.Tbd1 Dc7 25.Txd5. Tiviakov besluit de loper te pakken. God zegene de greep, zal hij misschien ge-

Diagram 2

dacht hebben. Ofwel: dan maar strijdend ten onder.

22...gxf6 23.Dh6 Pac5 24.Tbd1!
De toren gaat zich ermee bemoeien 24...Db7 25.Td4
Dat was de bedoeling van de vorige zet. De toren op d4 mag uiteraard niet door het paard geslagen worden omdat dan mat volgt op g7 25...Pe4

Zie diagram 3. De toren dreigde naar g4 te gaan en daar steekt zwart met de zet Pe4 een stokje voor. Maar veel helpt het hem niet. Want wit heeft weer een nieuwe verrassing in petto.

26.Texe4!
Wit offert de toren voor een mataanval.

26...dxe4 27.Dxf6
Zwart kan mat niet meer voor-

Diagram 3

Door Frank Clevers
SCHAKEN

komen. Wat hij nu ook doet, het is binnen enkele zetten mat. Zwart zou dus ook al op kunnen geven, maar Tiviakov speelt door en laat zich mat zetten.

27...Dc7 28.Ph6+ Kf8 29.Dh8+ Ke7 30.Pf5 mat (1-0)

■ Komende zondag vindt de laatste ronde van de Limburgse competitie voor clubteams plaats. Volgens goede traditie wordt die laatste ronde voor alle (52) teams gespeeld in de sporthal 'Jo Gerris' in Roermond, aanschouw 13.00 uur.

■ Met bijna 200 deelnemers onder wie zeven grootmeesters was het '1e ENCI Limburg Open' in Maastricht vorig jaar al meteen een groot succes. Zoals het er nu naar uitziet, zal het toernooi van vorig jaar overtroffen worden. Voor het tweede toernooi van 9 tot en met 12 mei (pinksterweek-einde) hebben zich nu al 216 personen aangemeld. Onder hen zeven grootmeesters. Dit toernooi geldt tevens als het 79e officiële Open kampioenschap van Limburg. Er is een totale prijzopot van 8000 euro. Speellocatie is de accommodatie van Leeuwenborgh Opleidingen aan de Sibemaweg in Maastricht.